

Наласн теетг, эклд шарлджах тәрәг номгын салыкн үләдж, теньгс мет дольгалулад, нүднә бах ханьгъана.

Никтәр ургьсн ургьцин дундагъар, теегин хаалгъ тасм мет гөтвкәд йовна. Нег хаджуднь цагъан гуйр, наадк хаджуднь — хар гуйр ургьдж.

— Эн тәрәнә гектараснь кедү центнер ургьц гарх гилж санджанат? — гилж, мана хаджуд йовсн, Соленовск МТС-н ах агроном Петр Михайлович Баденко генткн сурв.

— Сәәнәр хәләхлә медгдх, — гилж таньгъчин селәнә эл-ахун управленә ах агроном Александр Васильевич Пшеничный кавджрта хәрү өгв.

Удл уга мана машин, хар гуйрин тәрәнә захар давад, эрднь-шишә тәрсн газрин эклд ирәд зогсв. Барун гарт эрәлджлдж йовсн цагъан гуйрин тәрән улм цааран сунад, нүднә харанд күцгдхш.

Таньгъчин селәнә эл-ахун начальник Леонид Сангаевич Сангаев, цагъан гуйрин тәрән дотр орад, шарлджах буудәтә толгъаг имрәд, гар деерән авчкад, бички күүкд мет байртагъар келв:

— Эн ургьц багъ гихдән арвн дөрвн-арвн тавн центнер буудә гектар болгънас өгчәнә!..

МТС-н ах агроном хоолан ясад, бусән чаньгъан бәәдж, эргндк улсиг байртагъар хәләв. Александр Васильевич чигн, Сангаевла зөвшәрнә.

Яшалтинск района Буденнә нертә колхозд тәрәнә ургьц, эн джил хур багъ болсн бийнь, сән. Колхозникуд болн Соленовск МТС-н кәдләчир тәрәнә кәдлмш эклснәс авн чидлән нәбл уга кәдлчхәлә. Тәрәнә газран гуунәр хагълад, сәәнәр мааджурлад, газриг хагсал уга, тәрәгъан тәрлә.

Туунә хәбн, ургьджах нилх ургьмлд талин-хаджугъин өвсн бичә харш болтха гигәд, ургьсн өвсинь таслж хайла. Сән кәдлмш — сән ашта.

Тәрәнә хуралгън эклджәх цагла колхозникуд, МТС-н механизатормуд, нег чигн умш буудә урәш уган кергт ик белдвр кеджәнә. Колхоз 10164 гектар тәрә хурадж авх зөвтә.

Соленовск МТС-н нертә комбайнер Карпинский Иван Степановичин комбайн белн бийнь, дакн нег давтдж шүүдж хәләджәнә. Эн комбайнерин хаджуд, өвдгнь салмд будгдсн, чирән тоормта, гарнь машинә тоснд гилр-гилр гисн баахн кәвүн нәкд болджана.

— Эн, тана штурвальн болвзго? — гилж мана сурсн сурврт, Иван Степанович, байрлдж хәрү өгв:

— Э—э, энти мини барун гар — штурвальн. Ташр деернь, мини эврәм кәвүн. Нернь Борис. Борис мадн тал хәләгъад, мусг инәчкәд, ора деерк цөбкн үсән гедргән илв.

Борисин өсх зөвнь. Эцкнь хөрн джилин туршарт комбайнер кәдлдж йовна. Хойр дәкдж Цугсоюзин селәнә эл-ахун гәәхүлд одв. Гартан кәдлдж йовсн багъчулас кесг олн комбайнермүд дасхдж гаргъв. Борисд чигн комбайнер болх ик дурн бәәнә. Ниднин джил 9-ч класс чиләчкәд, Борис зунин дуусн эцкиннь гарт штурвальн болдж кәдлв. Комбайна кәдлмшиг Борис йосндан күтц меднә. Тегәд чигн 10-ч класс чиләчкәд эврәннь эцкиннь кәдлджәсн МТС-д эн кәдлмшд үлдхәр седжәнә.

Эн МТС-д талдан чигн күндтә комбайнермүд, трактористнр бәәцхәнә. Станцин центральн усадьбас, „С-4“ комбайн бригад тал гарч йовна. Эн — Николай Васильевич Мас-сальютан комбайн. Николай кесг джил хооран Карпинскин штурвальн билә — ода эврән медрлтә комбайнер.

Буденнә нертә колхозин газриг эргәд Соленовск МТС-н тракторн бригадмудиг хәләхлә

— эн джилин тәрәнә хуралгънд белдлгънь сән.

Негдгч тракторн бригадин агроном Раиса Полий келнә:

— Намра пар деерәгъяр тәрсн 143 га цагъан гуйрас багъ гихдән гектараснь 18 центнер ургьц бидн авхвдн. Наадк 662 га газраснь 14-д центнер авхвдн.

Эн полеводческ бригадин бригадир Михаил Иванович Матвиенко чигн агрономла зөвшәрнә.

3-ч тракторн бригадин бригадир Алексей Моисеевич Верхогляд, хөрн тавн джилин туршарт нег МТС-д кәдлдж йовна. Эн бригадир, комбайн, трактор, әмтән белдәд, газр газртнь тәвчкәд,

— Хадлгъан эклти! — гисн заквр күләджәнә.

Колхозин дөрвдгч комплексн бригадт чигн зер-зевнь белн. Энүнд бәәх тракторн бригад чигн белн. Тедн тәрә хурахл белдсн деерән, кәдлмшин хоорнд ягъдж амрхан чигн ухална. Тракторн бригадин герин хаджуд альмна, абрикосин, чиггын, черешня 90 мод, кеерүллгънә 60 мод суулгъдж.

Бригадин захд нег өврмджтә будк бәәнә. Бидн юн будк болхв гигәд орад хәләхлә — бийән угъадг газр бәәдж.

— Кәдлмш кедж ирчкәд, кир, тоорман угъагъад, цеврлчкәд кевтхлә — махмуд сәәнәр амрна, — гилж бригадир Василий Михайлович Рыжий келнә.

Эн джилин шин ургьциг цагаснь давулл уга, нег чигн буудә урәл уга хурадж авх — колхоз болгъна, МТС болгъна эркн төр.

Эн ик күндтә төриг Яшалтинск района Буденнә нертә колхоз сәәнәр тосв. Турүн болдж негдгч полеводческ бригад хар гуйрин тәрә хадлгъ эклв.